

BENÄMNING Lappkärrsberget
KOMMUN Stockholms stad
FASTIGHET Filosofer 5 m.fl.
ADRESS Professorsslingan m.fl.
ER REF Dnr 2010-06316-54
DATUM 2012-03-05

EBAB
Massood Shabani
Box 7031
101 27 Stockholm-Globen

ANTI-KVARISK KONSEKVENSBESKRIVNING

Planläggning för förtätning i området kv. Filosofer 5 m.fl. i stadsdelen Norra Djurgården Stockholms stad

Stiftelsen Stockholms Studentbostäder (SSSB) önskar uppföra ca 700 nya lägenheter för studentboende genom förtätning av befintliga Lappkärrsbergets studentbostadsområde. Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande, *Startpromemoria för planläggning av Filosofer 5 i stadsdelen Norra Djurgården (650-700 studentbostäder)* Dnr 2010-06316-54, 27 juli 2010, ligger till grund för stadsbyggnadsnämnden beslut 19 aug 2010 att uppdra åt kontoret att påbörja planarbete för området.

Konsekvensbeskrivningens syfte är att utreda hur områdets och dess byggnaders kulturhistoriska värden påverkas av aktuellt planläggningsförslag, presenterat i rubricerad promemoria samt i planskisser 2012-02-10 projekterade av Murman arkitekter.

Preciserade delar i förslaget är förskolebyggnaden i områdets mitt, parkeringshuset i nordost samt förtätning i lamellhusområdet och i detta angöringspunkter för nya bostadshus i befintliga huskroppar.

Underlag för konsekvensbeskrivningen utgör också *Antikvarisk förundersökning (AFu) Kv. Filosofer 5 m.fl. Lappkärrsberget, Norra Djurgården*, AIX arkitekter 2012-03-05. Undersökningen, som är utförd i samband med hantering av förtätningsförslaget för området, är en fristående handling som förutsättningslöst beskriver området och dess kvaliteter. För detaljerade beskrivningar, värderingar och riktlinjer för bevarande hänvisas till denna.

Sammanfattningsvis bedömer vi att förtätningsförslaget för kv. Filosofer 5 m.fl. till väsentlig del är genomförbart med hänsyn till planområdets kulturhistoriska värden. Förslaget överensstämmer med ursprungliga planintentioner förutom i ett par lägen vilka vi bedömer som problematiska. Vår bedömning innebär förslag till viss omDispositionering av planförslaget samt resonemang kring alternativa huslägen och eventuell exploatering av nuvarande förskoletomt. Nya byggnader bör i sin gestaltning harmoniera med befintliga i fråga om dimensioner, material och färgsättning.

FÖRESLAGNA FÖRÄNDRINGAR

Förtättningsförslaget innebär att ca 700 studentbostäder uppförs i nya hus inom befintligt område. En del av dessa (i aktuell plan nio hus) byggs i lamellhusområdet, merparten i anslutning till befintliga byggnader. Hur förbindelserna ska utföras är inte redovisat. Volymer och fasadgestaltning anpassas enligt arkitekten till befintliga byggnader, bland annat genom fasader i tegel. På tomt för befintlig förskola planeras två huskroppar, varav den ena vinkelbyggd. Nybyggnaderna i lamellhusområdet föreslås bli fyra våningar, undantaget fem våningar i anslutning till hus E1 och sex våningar vid hus E22. Nivåerna är anpassade till omgivande hushöjder och den kuperade topografin.

Förtätning planeras också i anslutning till, alternativt på platsen för, befintligt parkeringshus i områdets nordöstra del. Här finns flera planskisser med olika grad av exploatering och det är inte klarlagt vilka faktorer som avgör om befintligt parkeringshus rivs eller bibehålls. Förslagen visar fyra till sex huskroppar orienterade kring parkeringshuset och i olika utsträckning på naturmark väster om detta. Ett förslag tar mark för en nuvarande förskola väster om parkeringshuset i anspråk.

KONSEKVENSANALYS AV FÖRESLAGNA ÅTGÄRDER

Förtättningsförslaget för kv. Filosofen 5 m.fl. bedöms till väsentlig del vara genomförbart med hänsyn till planområdets kulturhistoriska värden. Förslaget överensstämmer med ursprungliga planintentioner förutom i ett par lägen vilka vi bedömer som problematiska. Vissa huslägen inne i området bedöms som olämpliga då de i hög grad påverkar planområdets form och grundidéer negativt. Gestaltning av nya volymer bör harmoniera med befintlig bebyggelse.

Vår bedömning är att förslaget delvis bör omdisponeras eftersom bebyggande av grönytan vid hus E10 och en alltför hög exploatering på förskoletomten inte bedöms vara förenligt med områdets kulturhistoriska värden.

Se bifogad planskiss för antikvarisk bedömning av föreslagna huslägen. På skissen är även inlagt markeringar för alternativa lägen vilka bedöms som förenliga med områdets kärnvärden.

Motivering

- **Grönytan vid hus E10 samt förskoletomten**

Växlingarna mellan öppenhet och slutenhet är ett genomgående tema i området och en del av dess arkitekturhistoriska värde. En planförändring av området bör beakta detta genom att bevara de idag mer öppna ytorna och istället förtäta i de delar av området som redan har en tät struktur.

Exploatering på grönytan vid hus E10 delar av den idag långsträckta öppna platsen i två mindre delar. Detta bedöms strida mot identifierade kulturhistoriska värden, där kontrasterna mellan öppenhet och slutenhet är värdebärande.

Förslagen exploatering med två huskroppar på vardera fyra våningar på nuvarande förskoletomt bedöms inte vara förenlig med områdets kulturhistoriska värden. Vår bedömning är att en lägre exploatering där kvartersdelens öppenhet till stor del bibehålls är möjlig. Eventuell exploatering av platsen bör utgå från nuvarande byggnadsvolym. Ökning av volymen är möjlig genom låg påbyggnad alternativt genom en högre byggnad på en del av tomten, med fördel orienterad mot höghusen öster om tomten.

- **Arkitektonisk gestaltning**

Nya volymer bör i dimensioner, material och kulörer harmoniera med befintliga byggnader. Arkitektonisk variation skapas genom oregelbundet formade huskroppar som i plan och höjd följer den kuperade topografin. Byggnaderna har en enhetlig och

lågmaåld fasadutformning, vilket håller samman området och istället synliggör terrängen, växtligheten och husens skulpturala former. En alltför avvikande gestaltning bedöms påverka områdets harmoniska helhetsintryck negativt.

- **Anslutningar till befintliga lamellhus**

I lamellhusen finns långsgående korridorer som löper hela vägen mot gavlarna och avslutas med fönster. En tillbyggnad mot gavlar är genomförbar utan negativ påverkan på byggnadernas kulturhistoriska värden. Vissa befintliga byggnader har entréer och trapphus accentuerade med avvikande fasadmateriel, vilket kan studeras vid gestaltning av anslutande delar.

- **Befintlig förskolebyggnad**

Förskolebyggnaden är representativ för det sena 1960-talets skolarkitektur. Den är arkitektoniskt väl gestaltad och skräddarsydd för sin verksamhet. Dess främsta värden ligger i en bibehållen ursprunglig funktion och i att exploateringen på tomten är låg, vilket har miljöskapande värden i området.

- **Befintligt parkeringshus**

Parkeringshuset i områdets nordöstra utkant är en central del av idéerna om trafikseparering i den ursprungliga planen. Det har en funktionell, minimalistisk utformning och har varit i kontinuerligt bruk sedan uppförandet. En hög exploatering i anslutning till anläggningen är möjlig med hänsyn till byggnadens kulturvärden.

- **Konsekvenser av ökad exploatering**

Nuvarande exploateringsgrad är hög. Vid uppförandet var detta vad man fann möjligt att uppföra, och en stor ökning av antalet bostäder i området ger konsekvenser i form av ett än tätare stadsrum, färre grönytor, begränsning av siktlinjer samt ett ökat slitage på områdets kvarvarande grönytor, infrastruktur och byggnader.

GENERELLA UTGÅNGSPUNKTER VID FÖRÄNDRING

Området är välbevarat till både gestaltning och funktioner. Planområdet och dess byggnader bör förvaltas på ett sätt så att de idéer och den planeringsideologi som ligger till grund för dess gestaltning, och som är av värde för upplevelsen av området, förblir tydliga. För att ta tillvara och skydda de kulturhistoriska värdena hos området bör därför följande beaktas vid förestående planläggning:

- Den tidstypiska och välbevarade meanderformiga planen med enhetligt gestaltade byggnader, trafikseparering, social service som centrum, daghem och parkeringshus.
- Upplevelsen av de omväxlande öppna och slutna rummen.
- Områdets disposition med separerade funktioner, bostäder, centrum, barnomsorg och trafiklösningar
- Den tydliga gränsen mellan bostadsområdet och omgivande landskap
- Byggnadernas placering, gestaltning och takhöjder anpassade till landskapsstrukturen.
- Arkitektonisk variation genom oregelbundet formade huskroppar.

Lina Karlsson
Byggnadsantikvarie

Johan Engström
Byggnadsantikvarie

Träd av stort värde

Föreslagen byggnad

Föreslagen byggnad, ifrågasatt

(Tidigare) föreslagen byggnad, problematisk/borttagen

- Läget är förenligt med områdets värden
- Ej förenligt med områdets värden
- Möjligt läge förenligt med områdets värden

AIX ARKITKETER AB 2012-03-02

Sammanställning antal enheter (uppskattning)
i infillhus: ca 133 (gröna)
+ 172 (gula) = ca 305

LAPPIS FÖRTÄTNING

ÖVERSIKT SKISSER INNE I OMRÅDET

SKALA 1:1500 (A3)

2012-02-10 / MS